

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE RAVNO

za 2016.godinu

Broj: 07-38/17

Sarajevo, kolovoz 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	6
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	6
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE	8
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA	9
6.1	<i>GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA</i>	<i>9</i>
6.1.1	Prihodi i primici	9
6.1.2	Rashodi, izdaci i financiranje.....	10
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova uposlenih	10
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	11
6.1.2.3	Tekući transferi.....	12
6.1.2.4	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	12
6.1.3	Financijski rezultat.....	13
6.2	<i>BILANCA STANJA</i>	<i>14</i>
6.2.1	Gotovina	14
6.2.2	Stalna sredstva	14
6.2.3	Kratkoročne obveze.....	14
6.2.4	Popis sredstava i obveza	15
6.3	<i>IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA</i>	<i>16</i>
7.	JAVNE NABAVE	16
8.	PROJEKTI FINACIRANI KREDITNIM ILI GRANT SREDSTVIMA	18
9.	KOMENTAR	18
IV	PRIVITAK GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA	19
	<i>Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2016. godinu</i>	<i>20</i>
	<i>Bilanca stanja na dan 31.12.2016. godine</i>	<i>23</i>
	<i>Izvešće o novčanim tijekovima Period izvješćivanja od 01.01. do 31.12.2016. godine</i>	<i>24</i>

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje temeljem provedene financijske revizije koja uključuje reviziju financijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Općine Ravno za 2016. godinu** koji uključuju: Račun prihoda i rashoda, Bilancu stanja, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna i Analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Općine Ravno** odgovorno je za izradu i fer prezentiranje financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja, koji je definiran Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentiranje financijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i provedemo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća **Općine Ravno** ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare i greške. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvješćima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra unutarnje kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje financijskih izvješća u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutarnjih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća. Revizor također, ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju unutarnje revizije i sustav unutarnjih kontrola.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za negativno mišljenje:

- 1. Prihodi, kao i ostvareni financijski rezultat za 2016. godinu precijenjeni su za 1.156.218 KM, obzirom da je primljena donacija za pokriće troškova od poplava iz 2010. i 2011. godine, neosnovano oprihodovane u 2016. godini, iako je planirano da će se realizacija iste za definirane namjene izvršiti u tekućoj, 2017. godini. Financijski rezultat precijenjen je još za najmanje 37.397 KM, koliko iznose neiskazane obveze iz 2016. godine (točka 6.1.1, 6.1.2.2 i 6.2.3 Izvješća);**
- 2. Stanje iskazanih potraživanja se ne može potvrditi, obzirom da se ispostavljene fakture za usluge zakupa zemljišta ne evidentiraju u knjigovodstvenim evidencijama (točka 4. Izvješća).**

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Temelju za negativno mišljenje, finansijska izvješća **Općine Ravno**, ne prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine, izvršenje proračuna i novčane tijekove za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima **Općine Ravno za 2016. godinu**, sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća, rukovodstvo **Općine Ravno** je također, odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvješćima sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensku, svrsishodnu i zakonitu uporabu sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti¹. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tomu da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvješćima, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tomu da li je poslovanje **Općine Ravno** za 2016. godinu prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za negativno mišljenje:

- 1. Knjigovodstvo i cjelokupan računovodstveni sustav Općine ne zasnivaju se na računovodstvenim principima i načelima, sukladno članku 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 74. Zakona o proračunima u FBiH, članku 4. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 3. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, obzirom da se svi poslovni događaji i transakcije ne evidentiraju u poslovne knjige, radi čega ne možemo potvrditi ni iskazani finansijski rezultat, kao ni stanje imovine, obveza i izvora sredstava (točke 4., 6.1.1 i 6.2.3 Izvješća);**
- 2. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava, obveza i potraživanja, te nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članaka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članka 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 6.2.4 Izvješća);**
- 3. Prilikom planiranja i donošenja Proračuna, kao i kod proračunskog izvješćivanja nije se pridržavalo odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH (točka 5. Izvješća);**

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

4. Nabave roba i usluga u iznosu od najmanje 126.853 KM izvršene su bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama, a u provedenim postupcima javnih nabava nisu u svim slučajevima u potpunosti ispoštovane propisne procedure, niti odabrani odgovarajući propisani postupci (točka 7. Izvješća).

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Temelju za negativno mišljenje, aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima **Općine Ravno** za 2016. godinu nisu sukladne, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Skretanje pozornosti

Bez utjecaja na dano mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na slijedeće:

- **Prema članku 27. Zakona o riznici u FBiH, Općina je bila obvezna da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona (12.04.2016. godine) uskladi svoje akte s istim zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi riznični način poslovanja s javnim sredstvima. Do okončanja predmetne revizije nisu ni započete aktivnosti na uspostavljanju riznice (točka 4. Izvješća).**

Sarajevo, 29.08.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvješća su sljedeći:

- Zakon o proračunima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o proračunima u FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH ;
- Proračun Općine Ravno za 2016. godinu;
- Odluka o izvršenju proračuna Općine Ravno za 2016. godinu;
- Statut općine Ravno;
- Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabраних dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine Ravno;
- Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u Jedinostvenom općinskom tijelu uprave i stručnih službi Općine Ravno.

III IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Ravno (u daljem tekstu Općina) je jedinica lokalne samouprave uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH², sa nadležnostima utvrđenim Ustavom Federacije BiH, navedenim Zakonom i Statutom Općine Ravno. Općina ima vlastite nadležnosti ustanovljene Ustavom i Zakonom i bavi se svim pitanjima od lokalnog značaja, koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu Ustava i Zakona.

Organi Općine su: Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) je, prema Statutu, predstavničko tijelo građana Općine, koje funkciju vlasti vrši u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom Općine. Vijeće broji 15 vijećnika, čiji izbor se vrši na način i po postupku utvrđenim Izbornim zakonom BiH³. Općinski načelnik (u daljem tekstu: Načelnik) je nositelj izvršene vlasti Općine i isti se bira neposredno, na način i po postupku utvrđenim zakonom.

Jedinstveno općinsko tijelo uprave i stručnih službi Općine Ravno čine: Općinski načelnik; Općinsko vijeće (Stručna služba), Služba za opću upravu, društvene djelatnosti, zajedničke poslove i civilnu zaštitu, Služba za gospodarstvo, financije i lokalni ekonomski razvoj, Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje, geodetske i imovinsko – pravne poslove. U okviru navedenih službi obavljaju se poslovi lokalne samouprave i upravni poslovi iz samoupravnog djelokruga Općine kao i poslovi kantonalne uprave preneseni na Općinu.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Općinskih službi za upravu i drugih službi utvrđena je unutarnja organizacija Jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi Općine Ravno.

Navedenim Pravilnikom sistematizirano je 21 radno mjesto, dok je na dan 31.12.2016. godine bilo 16 zaposlenih. Napominjemo da Predsjednik Općinskog vijeća, Potpredsjednik Općinskog vijeća i jedan uposlenik po ugovoru na određeno vrijeme nisu predviđeni spomenutim Pravilnikom, iako isti imaju zasnovan radni odnos u Općini.

Načelnik Općine je Andrija Šimunović, koji je nakon lokalnih izbora u 2016. godini dobio novi mandat na četiri godine. Imenovani funkciju načelnika obavlja po četvrti put, obzirom da je prvi put izabran krajem 2004. godine.

Sjedište Općine je u Ravnom, Trg Ruđera Boškovića b.b.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Općine za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da temeljem provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je provedena sukladno unutarnjim planskim dokumentima revizije, u srpnju 2017. godine.

Uzimajući u obzir da se revizija provodi ispitivanjem temeljenim na uzorku i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Službene novine FBiH“, br. 49/06

³ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured) je izvršio reviziju Općine Ravno za 2006. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvješćima. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Imajući u vidu značajan protok vremena i izmjene zakonskih propisa na osnovu kojih su date kvalifikacije i preporuke u prethodnoj reviziji, nismo mogli izvršiti ocjenu postupanja po istim.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sustav unutarnjih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

S tim u vezi izvršili smo analizu uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola kao modela, koji se definira kao proces kojeg provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u: djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvješćivanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima. Uzimajući u obzir navedeno naša obaveza je bila uvjeriti se što od navedenih kontrolnih mehanizama je u uporabi u Općini.

Općina je usvojila samo dio internih akata i procedura s ciljem uspostave funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola. Pravilnikom o unutrašnjem ustrojstvu Općine, utvrđen je način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka.

Nije donijet Pravilnik o internim kontrolama, shodno članku 86. Zakona o proračunima u FBiH⁴, kojim su uređuju upravljački i administrativni kontrolni postupci, finansijsko - računovodstveni interni kontrolni postupci i postupci procjene rizika, postupci informiranja, komuniciranja i nadgledanja radi osiguranja ciljeva općinskih organa uprave, kao ni akt o korištenju sredstava reprezentacije.

Općina nije donijela vlastite računovodstvene politike, sukladno članku 13. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH⁵ i članku 1. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu⁶.

Naime, provedenom revizijom utvrdili smo da se knjigovodstvo i cjelokupan računovodstveni sustav Općine ne zasniva na računovodstvenim principima i načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, blagovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, sukladno članku 11. istog Zakona, članku 74. Zakona o proračunima u FBiH, članku 4. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH⁷ i članku 3. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH⁸, obzirom da se svi poslovni događaji i transakcije ne evidentiraju u poslovne knjige. Samim tim, u knjigovodstvu Općine nisu osigurani ni pojedinačni podaci po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, kao i o stanju imovine, obveza i izvora sredstava, radi čega i ne možemo potvrditi početna stanja iskazana u knjigovodstvenim evidencijama.

Za sve nastale poslovne događaje ne sastavljaju se knjigovodstvene isprave, što nije sukladno sa odredbama članka 16. naprijed navedenog Zakona i članka 12. Uredbe. Samim tim, ni poslovne knjige, koje su temelj za izradu finansijskih izvješća, ne vode se sukladno naprijed navedenim računovodstvenim principima, uključujući i načela urednosti, ažurnosti, dokumentiranosti i vjerodostojnosti, kako je propisano odredbama članaka 11. i 20. istog Zakona.

⁴ „Službene novine FBiH“, br: 102/13, 13/14, 9/14, 8/15, 91/15, 102/15

⁵ „Službene novine FBiH“, br: 83/09

⁶ „Službene novine FBiH“, br: 58/16

⁷ „Službene novine FBiH“, br: 34/14

⁸ „Službene novine FBiH“, br: 60/14

Ne možemo potvrditi iskazane obveze, o čemu je šire konstatirano u točki 6.2.3 Kratkoročne obveze, a ni iskazana potraživanja. Naime, Općina ispostavlja fakture kupcima za pružanje određenih usluga iz nadležnosti. Prema podacima iz knjige izlaznih računa, tijekom 2016. godine ispostavljeno je 88 faktura za usluge zakupa zemljišta u vrijednosti 72.703 KM. Međutim, ispostavljene fakture uopće nisu knjigovodstveno evidentirane u Glavnoj knjizi.

Ni postojeći računovodstveni program (uključujući i knjigovodstvene aplikacije) nije potpun, niti pouzdan. Preuzimanjem pojedinih analitičkih bilančnih pozicija iz Glavne knjige ne povlače se i početna stanja na tim pozicijama, već samo promet obračunskog razdoblja i završni saldo. Početna stanja jedino se mogu preuzeti iz financijskih izvješća prethodne godine.

Naši nalazi, a vezano za funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola, ukazuju da isti nije na zadovoljavajućoj razini i u još nekim procesima rada, i to:

- Nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza, te samim tim nije niti izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom;
- Neosnovano su uvećani prihodi 2016. godine za iznos donacije iz Republike Hrvatske za saniranje dijela štete od poplava, obzirom da su ista utrošena za definirane namjene tek u 2017. godini;
- Nabave roba i usluga u značajnom iznosu izvršene su bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakona o javnim nabavama;
- Dio tekućih transfera nije realiziran po unaprijed definiranim kriterijima, kako je to definirano Odlukom o izvršenju proračuna za 2016. godinu;
- Dio rashoda i izdataka nije iskazan u razdoblju u kojem su isti i nastali;
- Općina je iz proračuna davala pozajmice, što nije sukladno sa propisima navedenim u Kriterijima za reviziju;
- Nije se dosljedno pridržavalo zakonskih propisa prilikom pripreme, planiranja i izvršenja Proračuna, kao i kod proračunskog izvješćivanja;
- Nedosljednu primjenu propisa konstatirali smo i kod obračuna i isplate naknada za prijevoz djelatnika.

Općina nije uspostavila riznično poslovanje, niti je Općinsko vijeće donijelo Odluku o uspostavi riznice, kako je propisano člankom 27. Zakona o riznici u FBiH.

Preporuke:

- ***Uspostaviti potpun i pouzdan računovodstveni sustav, na način da se sve transakcije i svi nastali poslovni događaji blagovremeno evidentiraju u poslovne knjige, sukladno članku 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 4. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 3. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.***
- ***Postojeći računovodstveni program dograditi, kako bi isti osiguravao sve potrebne knjigovodstvene podatke.***
- ***Donijeti Pravilnik o internim kontrolama i pravilnik o računovodstvenim politikama, kao i akt o korištenju sredstava reprezentacije.***
- ***Rashode priznavati na temelju nastanka poslovnog događaja, odnosno, obveze, u izvještajnom razdoblju na koji se odnose, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.***
- ***Poduzeti aktivnosti na uspostavi rizničnog poslovanja sukladno članku 27. Zakona o riznici u FBiH.***

Za ostale naprijed navedene nedostatke i slabosti u funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvješća u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

Unutarnja revizija

Pravilnikom o unutrašnjem ustrojstvu nije predviđeno radno mjesto unutarnjeg revizora, niti su poslovi samostalnog unutarnjeg revizora u funkciji Jedinice za unutarnju reviziju dodijeljeni nekom od uposlenika, što znači da se nije postupilo sukladno članku 8. stavak 4. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i člankom 9. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje Jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- **Uspostaviti unutarnju reviziju sukladno članku 8. stavak 4. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i članku 9. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje Jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

Fiskalna odgovornost

Načelnik nije sačinio i dostavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti Ministarstvu financija Hercegovačko-neretvanske Županije, kako je to definirano odredbama članka 2., 5., 6. i 12. Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **Načelnik treba sačiniti i dostaviti izjave o fiskalnoj odgovornosti, kako je to predviđeno odredbama Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE

Obzirom da Proračun za 2016. godinu nije usvojen u zakonom predviđenom roku, financiranje za razdoblje 01.01.2016. – 31.03.2016. godine, obavljalo se temeljem Odluke o privremenom financiranju do iznosa 200.000 KM, koju je Općinsko vijeće usvojilo 29.12.2015. godine. Proračun Općine za 2016. godinu je usvojen 31.03.2016. godine i istim su planirani prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci u iznosu 1.050.000 KM. Izmjenama i dopunama proračuna za 2016. godinu od 03.08.2016. godine, planirani su prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci u iznosu 1.220.000 KM. Izmjenama i dopunama proračuna za 2016. godinu od 29.12.2016. godine planirani su prihodi i primici u iznosu 2.383.130 KM, a rashodi i izdaci u iznosu 1.289.100 KM.

Provedenom revizijom smo utvrdili da se kod planiranja i donošenja proračuna, kao i proračunskog izvješćivanja nije pridržavalo odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, obzirom na slijedeće:

- Nije utvrđen Registar proračunskih korisnika;
- Nisu donijete Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje;
- Nije traženo mišljenje Županijskog ministarstva financija o planu poreznih prihoda prilikom sačinjavanja prijedloga Proračuna za 2016. godinu, kao i prijedloga izmjena i dopuna proračuna za 2016. godinu;
- Nisu sačinjavani operativni planovi;
- Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova;
- Nije imenovan odbor za likvidnost;
- Nije se pridržavalo utvrđenih ograničenja u Posebnom dijelu proračuna, što je imalo za posljedicu iskazano prekoračenje na određenim pozicijama rashoda i izdataka;
- Nije poštovano načelo modificiranog nastanka događaja, obzirom da je dio rashoda i izdataka iz 2015. godine iskazan na teret 2016. godine, a dio rashoda i izdataka iz 2016. godine je prenijet u 2017. godinu, o čemu je već konstatirano u točki 4. Izvješća;

- Financijska izvješća nisu potpisana od strane Općinskog načelnika, kao odgovorne osobe, već je ista potpisao Pomoćnik načelnika za financijske poslove, bez prezentiranog pismenog ovlaštenje za to;
- U definiranom roku nisu dostavljena financijska izvješća Županijskom ministarstvu financija;
- Nisu uspostavljene zadovoljavajuće evidencije prikupljenih i realiziranih namjenskih sredstava;

Općinsko vijeće je 21.04.2017. godine donijelo Odluku o usvajanju završnog računa Općine Ravno za 2016. godinu.

Preporuke:

- **Kod pripreme i izrade proračuna, kao i kod proračunskog izvješćivanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;**
- **Uspostaviti cjelovite evidencije prikupljenih namjenskih sredstava, kao i evidencije realizacije namjenskih sredstava za definirane namjene.**

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

U godišnjim financijskim izvješćima i u Izvješću o izvršenju proračuna za 2016. godinu prihodi i primici iskazani su u iznosu 2.677.062 KM i u odnosu na planiranih 2.495.680 KM veći su za 181.382 KM ili 7,27%. Prihodi revidirane godine su iskazani u iznosu 2.525.894 KM, dok su primici od zaduženja iskazani u iznosu 151.168 KM.

Ostvareni prihodi se odnose na prihode od poreza 458.172 KM, neporezne prihode 693.675 KM i primljene transfere i donacije 1.374.046 KM.

Prihodi od poreza se odnose na prihode od neizravnih poreza 358.483 KM, porez na imovinu 76.675 KM, poreze na dohodak 22.912 KM, itd.

Neporezni prihodi se odnose na prihode od nefinancijskih javnih poduzeća 296.472 KM (naknade elektroprivrede za proizvodnju i prijenos električne energije, zakup zemljišta), ostale prihode od imovine 219.868 KM (prodaja građevinskog zemljišta 197.668 KM, naknada za postavljanje baznih stanica 22.200 KM), komunalne naknade i takse 107.299 KM (građevinske dozvole), neplanirane uplate 34.893 KM, prihode od pružanja javnih usluga 22.417 KM, ostale proračunske naknade i takse 4.393 KM, prihodi od pozitivnih tečajnih razlika 3.264 KM, administrativne pristojbe 2.762 KM, naknade i takse po federalnim propisima 2.281 KM itd.

Primljeni transferi i donacije se odnose na tekuće transfere od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija 1.158.813 KM (republika Hrvatska – sanacija šteta od poplava u 2010. i 2011. godini), kapitalne transfere od ostalih razina vlasti 145.000 KM (Federalno ministarstvo kulture i sporta 20.000 KM za sufinansiranje projekta Valorizacija arheološkog područja Crkvina u Zvali, Vlada FBiH 50.000 KM – rekonstrukcija dionice ceste Trnovica – Štacija, Hercegovačko – neretvanska županija 75.000 KM – izrada glavnog projekta vodoopskrbe naselja Ivanica, odvodnja i navodnjavanje Donje Luke) i primljeni transferi od ostalih razina vlasti 70.233 KM (socijalna skrb 52.733 KM, HNŽ 14.500 KM, poticaj poljoprivredi 2.000 KM, FBiH – 1.000 KM).

Primljeni transfer od inozemnih vlada najvećim dijelom predstavlja doznaku Vlade Republike Hrvatske u iznosu 1.156.218 KM (4.463.000 Hrk) od 19.12.2016. godine u cilju pokrića djela štete nastale za vrijeme poplava u 2010. i 2011. godini.

Obzirom da za doznačena sredstva Vlade Republike Hrvatske je definirana namjena, za koju su sredstva u 2017. godinu i realizirana, provedenom revizijom smo utvrdili da su primljene donacije neosnovano oprihodovane u 2016. godini, a nisu iskazane na poziciji razgraničenih prihoda, kako je to propisano člankom 56. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Spomenuto ima za posljedicu pogrešno iskazivanje prihoda 2016. godine za 1.156.218 KM u financijskim izvješćima, te samim tim i pogrešno iskazivanje ostvarenog financijskog rezultata za navedeni iznos.

Preporuka:

- *U cilju fer i istinitog iskazivanja stanja u financijskim izvješćima neutrošena namjenska sredstva iskazivati na poziciji razgraničenih prihoda, kako je to propisano člankom 56. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

6.1.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2016. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu 1.862.839 KM, što u odnosu na operativni proračun od 1.824.998 KM predstavlja ostvarenje od 102,07%.

Struktura rashoda i izdataka sa indeksom ostvarenja iskazanim u financijskim izvješćima je slijedeća: izdaci za materijal, sitan inventar i usluge 284.958 KM (15,30%), plaće i naknade uposlenih 375.583 KM (20,16%), tekući transferi 539.946 KM (28,99%), izdaci za nabavu stalnih sredstava 628.065 KM (33,72%) i doprinosi poslodavca 34.287 KM (1,84%).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova uposlenih

Bruto plaće i naknade plaća za 2016. godinu iskazane su u iznosu od 326.368 KM. Obračun plaća i naknada vrši se sukladno Odluci o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodatka na plaću i naknada plaće izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine Ravno⁹ i Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u Jedinostvenom općinskom tijelu uprave i stručnih službi Općine Ravno¹⁰. Odlukom o utvrđivanju visine osnovice za obračun plaće od 31.12.2015. godine utvrđena je osnovica u neto iznosu 315 KM.

Navedeni propisi vezano za obračun plaća i naknada plaća usklađeni su sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH¹¹.

Neto plaća u 2016. godini (sa minulim radom) Načelnika je iznosila 2.368 KM, neto plaća Predsjednika Vijeća 1.337 KM, Potpredsjednika Vijeća 1.392 KM, a najniža neto plaća je iznosila 771 KM. Prosječna plaća na razini Općine u 2016. godini je iznosila 1.241 KM. Mjesečni paušal vijećnika iznosi 200 KM.

U 2016. godini iskazani su izdaci za plaće i naknade plaća za 12 mjeseci, s tim da su plaće i naknade plaća iz prosinca prethodne godine uključene u obračun tekuće godine, a plaće i naknade plaća iz prosinca tekuće godine prenesene u naredno obračunsko razdoblje. Shodno navedenom, ni obveze po navedenom osnovu nisu evidentirane u obračunskom razdoblju kada su i nastale.

Ukupno ostvarene **naknade troškova uposlenih** iskazane su u iznosu od 49.215 KM, a odnose se na naknade za topli obrok 26.350 KM (8 KM po danu), regres 13.165 KM, pomoć u slučaju bolesti 9.700 KM. Na poziciji izdataka za putne troškove u iznosu 32.022 KM iskazani su troškovi prijevoza za uposlenike Općine. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se uposlenicima (njih 10) koji imaju mjesto prebivališta izvan mjesta rada (Neum, Metković, Čapljina, Ivanica, Aladinići, Bobanovo) vrši isplata troškova prijevoza na osnovu pravdanih računa za gorivo. Obzirom da ne postoji javni prijevoz na ovim relacijama, isplata naknade za prijevoz vrši se bez utvrđenog normativa (u visini mjesečne karte međugradskog saobraćaja). Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u Jedinostvenom općinskom tijelu uprave i stručnih

⁹ „Službeno glasilo Općine Ravno“, br. 2/15

¹⁰ „Službeno glasilo Općine Ravno“, br. 2/15

¹¹ „Službene novine FBiH“, br. 45/10 i 111/12

službi Općine Ravno, niti drugim internim aktom/odlukom nije propisan način utvrđivanja iznosa koji pripada uposlenicima na osnovu udaljenosti mjesta prebivališta od mjesta rada. Isplata troškova po navedenom osnovu vrši se retroaktivno, tako da je u 2016. godini evidentiran iznos od 5.734 KM koji se odnosi na izdatak iz 2015. godine. Također, u revidiranoj godini su evidentirani putni troškovi zaključno sa troškovima za studeni, što znači da su troškovi iz prosinca tekuće godine preneseni u narednu godinu, odnosno da se iz godine u godinu prenose obveze iz prethodnih perioda tj. ne evidentiraju se u obračunskom periodu u kojem su obveze i nastale.

Zbog svega navedenog, smatramo da isplata troškova prijevoza uposlenicima nije vršena sukladno propisima, niti je uzimajući u obzir nemogućnost utvrđivanja cijene mjesečne karte javnog prijevoza, internim aktom utvrđen iznos naknade sukladno mjestu prebivališta, kako bi se moglo jednoobrazno pristupiti isplati naknada za prijevoz za svaki mjesec.

Preporuke:

- **Internim aktom regulirati način obračuna troškova prijevoza za uposlenike koji ostvaruju pravo na naknadu troškova prijevoza i obračun i isplatu istih vršiti sukladno donesenom aktu.**
- **Rashode priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja, tj. u periodu na koji se iste i odnose.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 284.958 KM, što predstavlja 23% ukupnih rashoda Općine. Strukturu navedenih izdataka čine: ugovorene i druge posebne usluge 200.517 KM, putni troškovi 32.022 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 14.450 KM, izdaci za tekuće održavanje 9.655 KM, izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa 9.608 KM, izdaci za usluge prijevoza i goriva 7.114 KM, nabava materijala i sitnog inventara 6.613 KM i izdaci za energiju 4.979 KM.

Ugovorene i druge posebne usluge su iskazane u iznosu 200.517 KM, a se odnose na: ugovorene usluge 57.491 KM, naknade Općinskom vijeću 42.700 KM, troškovi reprezentacije 37.629 KM, ugovori o djelu 27.080 KM, izdaci za poreze i doprinose 20.982 KM i izdaci za komisije 14.634 KM.

Ugovorene usluge odnose se na usluge informiranja, usluge izrade projektne dokumentacije, pravne i kompjuterske usluge. Na ovoj poziciji iskazani su i troškovi servisiranja cisterne u iznosu 14.500 KM, kao i nabavka opreme u vrijednosti 2.387 KM.

Navedeni izdaci nabavke i servisiranja opreme nisu evidentirani na odgovarajućim bilančnim pozicijama sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Izdaci za naknade Općinskom vijeću iskazani su u iznosu 42.700 KM (neto), a odnose se na paušal vijećnicima iz starog saziva. Odlukom o utvrđivanju paušala vijećnicima u Općinskom vijeću Ravno iz 2013. godine utvrđena je naknada u iznosu od 200 KM, mjesečno fiksno bez dodatka po sjednici. Predsjedniku Općinskog vijeća u starom sazivu, neprofesionalcu, je vršena isplata u visini 500 KM mjesečno, a Potpredsjedniku u visini 400 KM, iako je Odluka kojom je bila regulirana visina ove naknade, stavljena van snage donošenjem spomenute Odluke iz 2013. godine. U toku 2016. godine vijećniku koji obavlja i funkciju tajnika Općinskog vijeća vršena je isplata naknade u visini 400 KM, iako ista nije regulirana Odlukom Općinskog vijeća, zbog čega smatramo neosnovanom isplatu u navedenom iznosu. Predsjednik i Potpredsjednik Općinskog vijeća u novom sazivu su profesionalci, te ne primaju mjesečnu naknadu.

Uvidom u obračun naknada utvrdili smo da u 2016. godini evidentirani izdaci u iznosu 9.300 KM nastali u 2015. godini, a odnose se na paušale za period oktobar - decembar 2015. godine. Također, izdaci za paušal novog saziva u iznosu 5.200 KM za mjesec studeni i prosinac 2016. godine su preneseni u 2017. godinu.

Ni ovi izdaci nisu evidentirani u obračunskom razdoblju kada su i nastali.

Izdaci za reprezentaciju su iskazani u iznosu 37.629 KM.

Općina nije donijela pisane procedure kojim se uređuje visina i način korištenja sredstava reprezentacije, procedure i pravila primanja i davanja poklona i vođenje evidencije o primljenim poklonima.

Ugovori o djelu su iskazani u iznosu 27.080 KM (neto), a odnose se na poslove: održavanja lokalnog puta 9.200 KM, općinskog pravobranitelja 7.500 KM, organiziranje i posredovanje u poboljšanju turističkih posjeta špilji Vjetrenici kojom upravlja J.P. Vjetrenica 5.880 KM i dr.

Preporuke:

- **Nabavku i servisiranje opreme evidentirati sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.**
- **Donijeti Pravilnik o reprezentaciji i poklonima u Općini, kojim bi se definirala visina i način korištenja sredstava reprezentacije, procedura i pravila primanja i davanja poklona, kao i vođenje evidencije o primljenim poklonima.**

6.1.2.3 Tekući transferi

Tekući transferi su iskazani u iznosu 539.946 KM, a odnose se na tekuće transfere neprofitnim organizacijama 149.213 KM, subvencije javnim poduzećima 147.975 KM, tekuće transfere pojedincima 132.515 KM, transfere nižim nivoima vlasti 99.648 KM i druge tekuće rashode 10.595 KM.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama se najvećim dijelom odnose na transfere: osnovnoj školi 88.685 KM (materijalni troškovi, naknada djeci koji pohađaju školu po odluci Općinskog vijeća-300 KM za svako dijete mjesečno), neprofitnim organizacijama 29.441 KM (Lovačko društvo Lisac Ravno 5.000 KM, Udruga pčelara 3.335 KM, Udruga Orah 2.200 KM, Udruga Gruda 2.079 KM, Savez općina 1.260 KM, HVIDRA 1.000 KM, Odbor za obilježavanje obljetnice u Srebrenici 1.000 KM itd.), dobrovoljnom vatrogasnom društvu 17.954 KM, vjerskim zajednicama 7.944 KM, kulturnim manifestacijama 2.789 KM i političkim strankama 2.400 KM.

Subvencije javnim poduzećima predstavljaju doznake sredstava JP Popovo (Općinsko komunalno poduzeće) u iznosu 89.989 KM i JP Vjetrenica 57.986 KM.

Tekući transferi pojedincima se odnose na: isplate naknada socijalne skrbi 75.054 KM, pomoć povratnicima 41.062 KM i isplate stipendija 16.400 KM.

Transferi nižim razinama vlasti se odnose na transfere mjesnim zajednicama 68.744 KM, transfer MZ Ivanica 25.684 KM i transfer Općinskom izbornom povjerenstvu 5.220 KM.

Drugi tekući rashodi se odnose na transfer Radio televiziji Herceg Bosne 10.489 KM i povrat pogrešnih uplata 106 KM.

Odlukom o izvršenju proračuna za 2016. godinu je definirano da će se tekući transferi, koji nisu precizirani po korisnicima sa definiranim iznosima, realizirati temeljem kriterija koje donosi Načelnik.

Provedenom revizijom smo utvrdili da su transferi mjesnim zajednicama u iznosu 94.428 KM, pomoć povratnicima u iznosu 41.062 KM i transfer neprofitnim institucijama u iznosu 29.441 KM realizirani bez prethodno definiranih kriterija, što nije sukladno Odluci o izvršenju proračuna za 2016. godinu.

Preporuka:

- **Tekuće transfere, za koje proračunom nije definiran krajnji korisnik, realizirati temeljem od strane načelnika unaprijed definiranih kriterija, kako je to predviđeno Odlukom o izvršenju proračuna za 2016. godinu.**

6.1.2.4 Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava iskazani su u iznosu 628.065 KM, a odnose se na nabavu građevina 354.746 KM (stambeni objekt za potrebe djece bez roditeljske skrbi 210.626 KM, objekt doma za stare 93.588 KM, građevinsko – zanatski radovi na fasadi škole 50.532 KM), nabavu stalnih sredstava u obliku prava 118.741 KM (Projekt „Agrobiznis“), rekonstrukciju i investiciono održavanje 98.127 KM (crpna stanica Turkovići 85.910 KM, prilazna cesta u Zavali 6.658 KM, istražni radovi u Zavali 5.560 KM), nabavu ostalih stalnih sredstava 30.069 KM (Projekt „Vodosprema Ivanica“ 14.216 KM, Projekt „Cjevovod Ivanica“ 15.853 KM), nabavu zemljišta 16.848 KM (Projekt: odvodnja, navodnjavanje

i komasacija Donje Luke) i nabavu opreme 9.534 KM (rata za nabavljeno vozilo na lizing). Postupci odabira dobavljača za nabavu stalnih sredstava šire su obrazloženi u točki 7. Izvješća.

6.1.3 Financijski rezultat

Prema objavljenom Godišnjem izvješću proračuna Općine za 2016. godinu, iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za 2016. godinu	Izvršenje proračuna u 2016. godini	Izvršenje proračuna u 2015. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	2.495.680	2.525.894	2.092.085	101
I 1.	Prihodi od poreza	482.200	458.172	378.880	95
I 2.	Neporezni prihodi	674.230	693.675	1.000.268	103
I 3.	Primljeni transferi i donacije	1.339.250	1.374.046	712.937	103
II	RASHODI	1.279.100	1.234.774	1.405.984	97
II 1.	Tekući rashodi	717.400	694.828	847.037	97
II 2.	Tekući transferi	561.700	539.946	558.947	96
II 3.	Kapitalni transferi	-	-	-	-
II 4.	Izdaci za kamate	-	-	-	-
II 5.	Tekuća rezerva	-	-	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	1.216.580	1.291.119	686.101	106
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDST. (IV 2. – IV 1.)	585.898	628.065	204.029	117
IV 1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	-	-	-	-
IV 2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	535.898	628.065	204.029	117
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III –IV	680.682	663.054	482.072	97
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANCIJSKE IMOVINE (VI 1. – VI 2.)	-	-	-	-
VI 1.	Primici od financijske imovine	-	-	-	-
VI 2.	Izdaci za financijsku imovinu	-	-	-	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1. – VII 2.)	-	119.288	(147.868)	-
VII 1.	Primici od zaduživanja	-	151.168	14.383	-
VII 2.	Izdaci za otplate dugova	-	31.880	162.251	-
VIII	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	680.682	782.342	334.204	115

U revidiranoj godini je iskazan **tekući suficit** u iznosu 1.291.119 KM, obzirom da su prihodi ostvareni u iznosu 2.525.825 KM, a rashodi u iznosu 1.234.774 KM.

Ukupan suficit revidirane godine je iskazan u iznosu 663.054 KM, obzirom da su pored ostvarenog tekućeg suficita, iskazani izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu 628.065 KM.

U financijskim izvješćima je iskazano ostvarenje pozitivnog **ukupnog financijskog rezultata** u iznosu 782.342 KM, obzirom da su iskazani primici od zaduženja u iznosu 151.168 KM i izdaci za otplatu dugova u iznosu 31.880 KM.

Provedenom revizijom smo utvrdili da na pozicijama primitaka od zaduženja i izdataka za otplatu dugova nisu iskazani primici i otplate kredita, već kratkoročne tekuće obveze, što nije sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Prema podacima iz bilance stanja na dan 31.12.2016. godine, ukupan neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iznosi:

OPIS	31.12.2016.	31.12.2105.	Index
NERASPOREĐENI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	887.998	224.944	395

Prema financijskom iskazu „bilanca stanja“ na dan 31.12.2016. godine, iskazan je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (tzv. “akumulirani suficit”) u iznosu od 887.998 KM.

Ne možemo potvrditi, kako iskazani ukupni financijski rezultat, tako ni akumulirani višak prihoda nad rashodima za 1.039.477 KM, obzirom da su primljeni transferi od Republike Hrvatske u iznosu 1.158.218 KM za pokriće šteta od poplava iskazani kao prihod 2016. godine, a ne 2017. godine, u kojoj su ista realizirana za definirane namjene. Na isti način, na teret 2016. godine su iskazani izdaci po Projektu „Agrobiznis“ u iznosu 118.741 KM, iako su za realizaciju ovog Projekta sredstva doznačena u 2015. godini, u kojoj su ista oprihodovana.

6.2 BILANCA STANJA

6.2.1 Gotovina

Gotovina je iskazana u iznosu 1.328.356 KM, a odnosi se najvećim dijelom na izdvojena namjenska sredstva za poplave 1.156.218 KM, sredstva na transakcijskom računu 97.166 KM, sredstva na deviznom računu 56.634 KM, kao i potraživanja po danim pozajmicama S. Burić 11.600 KM i J. Burić 3.000 KM.

Odlukom Općinskog vijeća od 28.03.2014. godine odobrena je pozajmica I. Skaramuci u iznosu 20.000 KM s ciljem pomoći u poljoprivredi, s tim da je spomenutom odlukom definirano, da u slučaju nemogućnosti vraćanja iste od strane korisnika obvezu preuzima S. Burić. Krajnji rok za povrat spomenute pozajmice je bio 31.12.2015. godine. Po iskazu odgovorne osobe povrat ove pozajmice se realizira iz naknada za paušal, obzirom da je S. Burić jedan od vijećnika u Općinskom vijeću.

Pozajmica J. Burić je realizirana temeljem Odluke Općinskog vijeća od 03.06.2015. godine na iznos 3.000 KM, kao pomoć u poljoprivredi. Rok za povrat spomenute pozajmice bio je 31.12.2016. godine.

Ne možemo potvrditi utemeljenost danih pozajmica, obzirom da važećim zakonskim propisima, navedenim u Kriterijima za reviziju ovog Izvješća, nisu predviđene takve mogućnosti.

6.2.2 Stalna sredstva

U financijskim izvješćima su iskazana stalna sredstva nabavne vrijednosti 18.207.602 KM, ispravke vrijednosti 15.399.477 KM i sadašnje vrijednosti 2.808.125 KM, koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

Tijekom revidirane godine iskazano je povećanje vrijednosti stalnih sredstava u iznosu 628.066 KM, koliko su i iznosili izdaci za nabavu stalnih sredstava, dok smanjenje na poziciji stalnih sredstava u iznosu 358.832 KM predstavlja knjiženje obračuna amortizacije.

6.2.3 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu 73.023 KM, a odnose se na obveze prema dobavljačima za tekuće izdatke.

Iako su u „bruto bilancu za 2016. godinu“, temeljem koje su sačinjena financijska izvješća, obveze prema dobavljačima za kapitalne izdatke iskazane na poziciji kratkoročnih obveza, u „bilanci stanja“ su iste iskazane na poziciji dugoročnih obveza.

U okviru Glavne knjige, vode se i iskazuju dvije pozicije obveza prema dobavljačima, kao tekuće obveze i kao kapitalne obveze. U 2016. godini, u Glavnu knjigu evidentirane su obveze (računi) u ukupnom iznosu od 151.169 KM, a u pomoćnoj knjizi, knjizi ulaznih faktura za 2016. godinu, evidentirani su računi u znatno većem iznosu, od čega se samo na račune po osnovu izvršenih nabava roba i usluga odnosi najmanje 506.504 KM. Uvidom u iskazane promete na poziciji obveza, provedenom revizijom utvrdili smo da se obveze prema djelatnicima, kao i obveze po odobrenim transferima, što u biti predstavlja cca 50% iskazanih rashoda i izdataka, ne iskazuju u sustavu Glavne knjige, već se samo prilikom plaćanja istih vrši knjigovodstveno evidentirane na poziciji troškova.

Naprijed navedeno potvrđuje da svi ulazni računi nisu iskazani u Glavnoj knjizi, odnosno, da sve nastale transakcije i poslovni događaji nisu knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama Općine.

U postupku predmetne revizije utvrdili smo da se i svi rashodi ne priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja, odnosno, obveze, u izvještajnom razdoblju na koji se odnose, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Tako su u 2016. godini, u Glavnu knjigu evidentirani računi dobavljača u ukupnom iznosu od 151.169 KM. Međutim, u pomoćnu knjigu evidentirani su računi u znatno većem iznosu, od čega se samo na račune po osnovu izvršenih nabava odnosi najmanje 506.504 KM. U pojedinim slučajevima, primljeni računi ne evidentiraju se u izvještajnom razdoblju na koji se odnose. Tako su računi iz 2015. godine, u iznosu od najmanje 20.217 KM evidentirani u 2016. godini („Hercegovinainvest“ d.o.o. Stolac 6.670 KM; „Apis“ d.o.o. Trebinje 8.718 KM; SZR „EleFran“ Ravno 2.501 KM i „Zavala“ d.o.o. Ravno 2.328 KM). Na isti način i računi iz 2016. godine, u iznosu od najmanje 32.197 KM, nisu knjiženi u pripadajućem razdoblju, već su preneseni u tekuću godinu (Institut IG Banja Luka 17.667 KM; „Apis“ d.o.o. Trebinje 8.830 KM, „Forum 98“ Stolac 5.700 KM). Samo zbog ovih računovodstvenih postupaka, rashodi i obveze u revidiranoj godini su precijenjeni, a finansijski rezultat podcijenjen za 20.217 KM, dok su istovremeno rashodi i obveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen za 32.197 KM.

Zbog svega navedenog ne možemo potvrditi iskazana stanja kako kratkoročnih, tako i dugoročnih obveza u finansijskim izvješćima za 2016. godini.

Preporuke:

- **Poslovne promjene u sustavu Glavne knjige knjigovodstveno evidentirati na način definiran odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu proračuna u FBiH.**
- **Prilikom sačinjavanja finansijskih izvješća iskazivati stanja na identičnim pozicijama, kako je to stanje iskazano u Glavnoj knjizi.**

6.2.4 Popis sredstava i obveza

Odlukom Načelnika od 29.12.2016. godine naloženo je provođenje redovnog godišnjeg popisa imovine, obveza i potraživanja, novčanih sredstava i razgraničenja Općine Ravno na dan 31.12.2016. godine. Istog dana su donijeta rješenja o imenovanju Središnjeg popisnog povjerenstva, Povjerenstva za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obveza, razgraničenja i kapitala i Povjerenstva za popis osnovnih sredstava i sitnog inventara.

Povjerenstvo za popis osnovnih sredstava je provelo popis i sačinilo popisne liste po vrstama stalnih sredstava i po lokacijama i nije utvrdilo odstupanje između knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom. Povjerenstvo za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obveza, razgraničenja i kapitala je izvršilo samo popis novčanih sredstava, za koje je utvrdilo usuglašenost knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, **dok popis obveza i potraživanja nije proveden.**

Središnje popisno povjerenstvo je 31.01.2017. godine sačinilo Izvješće o popisu na dan 31.12.2016. godine, kojim je obuhvaćen samo popis stalnih sredstava i istim je konstatirana usuglašenost stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem.

Zbog činjenice da nije proveden popis obveza i potraživanja, samim tim nije proveden cjelovit popis, niti je provedeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to propisano odredbama članaka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračunima u FBiH i članka 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Općinski načelnik nije donio odluku o usvajanju izvješća o popisu.

Preporuka:

- **Provedenim popisom utvrditi stvarno stanje imovine, obveza i potraživanja, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članaka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članka 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.**

6.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 2.677.062 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 1.894.720 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tijekom u iznosu 782.342 KM. Stanje gotovine na početku godine je iskazano u iznosu 546.013 KM, dok je ista na kraju godine iznosila 1.328.366 KM.

Izvješće o novčanom tijeku sačinjeno je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

7. JAVNE NABAVE

Plan javnih nabava Općine za 2016. godinu donesen je 04.01.2016. godine. Ukupna vrijednost planiranih nabava roba, usluga i radova iznosila je 659.500 KM.

Prema prezentiranim podacima, u istoj godini provedeno je 18 postupaka javnih nabava, na osnovu kojih je zaključen isti broj ugovora u ukupnoj vrijednosti od 494.231 KM¹², od čega: dva ugovora u vrijednosti od 207.063 KM nakon provedenih otvorenih postupaka; šest ugovora u vrijednosti od 241.187 KM putem konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda i 10 ugovora u vrijednosti od 45.981 izravnim sporazumima.

Prema izjavama odgovornih osoba, nije bilo žalbi na tendersku dokumentaciju i na odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača.

Revidirali smo postupke dodjele 11 ugovora u vrijednosti od 444.795 KM, što predstavlja 90% od ukupne vrijednosti zaključenih ugovora, i to: ugovore dodijeljene putem otvorenih postupaka, tri ugovora dodijeljena putem konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 204.621 KM i šest ugovora dodijeljena izravnim sporazumima u vrijednosti od 33.111 KM.

Svi revidirani postupci nabava predviđeni su Planom javnih nabava za 2016. godinu i započeti su na osnovu pojedinačnih odluka Općina, kao ugovorni organ, postupila je sukladno članku 90. Zakona o javnim nabavama i donijela Pravilnik o postupku direktnog sporazuma.

U revidiranim otvorenim postupcima nismo utvrdili propuste i nepravilnosti, ali je za iste karakteristično slijedeće:

- U predmetu nabave **"Izgradnja stambenog objekta za potrebe djece bez roditeljske skrbi"**, tendersku dokumentaciju preuzelo je 11 zainteresiranih ponuđača. Ponude je dostavilo osam ponuđača. Iste su se kretale u rasponu od 124.663 KM (ponuda ponuđača „G.T.R.“ d.o.o. Mostar), do 206.368 KM (ponuda ponuđača "Amitea" d.o.o. Mostar). Jedna ponuda odbačena je kao nekvalificirana, jer nije sadržavala sve tražene elemente. Kao najpovoljniji, izabran je ponuđač „G.T.R.“ d.o.o. Mostar, sa kojim je 13.08.2016. godine zaključen ugovor.

- U predmetu nabave **"Izvođenje građevinskih radova na crpnoj postaji Turkovići"**, tendersku dokumentaciju preuzela su četiri zainteresirana ponuđača i svi su dostavili svoje ponude: 1. "G.T.R." d.o.o. Mostar, u iznosu od 88.353 KM; 2. "Amitea" d.o.o. Mostar, u iznosu od 89.636 KM; 3. "Tempo-Vranica" d.o.o. Mostar, u iznosu od 82.400 KM i 4. "Eccon inženjering" d.o.o. Čapljina, u iznosu od 98.407 KM. Svi ponuđači su bili kvalificirani. Kao najpovoljniji, izabran je ponuđač "Tempo-Vranica" d.o.o. Mostar, sa kojim je 10.08.2016. godine zaključen ugovor.

494.231 KM¹² - Sve iskazane vrijednosti postupaka javnih nabava i iznosi ugovora su sa uključenim PDV.

Za razliku od otvorenih, u revidiranim postupcima koji su provedeni putem konkurentskih zahtjeva, nisu u potpunosti ispoštovane sve propisane procedure, i to:

- U predmetnu nabave **„Izvođenje zemljanih radova-iskopa na pristupnom putu Doma za stare i nemoćne osobe u naselju Ravno“**, zahtjevi za dostavu upućeni su na adrese slijedećih kandidata: 1. „Pušina“ d.o.o. Grude; 2. GP „Toming“ d.o.o. Grude i 3. „Putovi“ d.o.o. Ružići, ali nije objavljeno dodatno obavještenje o nabavi na portalu javnih nabava, kako je propisano člankom 88. Zakona o javnim nabavama. Ponudu je dostavio samo ponuđač „Pušina“ d.o.o. Grude, u iznosu od 93.588 KM, koji je i izabran kao najpovoljniji i sa kojim je 10.08.2016. godine zaključen ugovor.

- U predmetu nabave **„Nabava i ugradnja materijala za izradu ETICS fasade od EPS-a na Osnovnoj školi Ravno“**, nisu upućeni zahtjevi za dostavu ponuda na adrese najmanje tri ponuđača, sukladno članku 88. Zakona o javnim nabavama, već je samo objavljeno dodatno obavještenje na portalu javnih nabava. Radilo se o projektu koji je u najvećem dijelu financiran iz sredstava Proračuna FBiH, na osnovu Ugovora o sufinanciranju projekta: Utopljanje objekata J.U. Osnovna škola Ravno, koji je zaključen između Općine i Federalnog ministarstva prostornog uređenja. Ministarstvo je osiguralo sredstva u iznosu od 50.000 KM, a preostali iznos Općina. Ponude su dostavila dva ponuđača: 1. „Intercom“ d.o.o. Zenica, u iznosu od 52.584 KM i 2. „G.T.R.“ d.o.o. Mostar, u iznosu od 50.532 KM. Kao najpovoljniji izabran je ponuđač „G.T.R.“ d.o.o. Mostar, sa kojim je 21.01.2016. godine zaključen ugovor.

- U postupku nabave **„Izvođenje građevinsko-zanatskih radova na uređenju partera stambenog objekta za potrebe djece bez roditeljske skrbi u naselju Ravno“**, zahtjevi za dostavu upućeni su na adrese slijedećih kandidata: 1. „Visak“ d.o.o. Mostar; 2. „G.T.R.“ d.o.o. Mostar i 3. „Gradnja“ d.o.o. Mostar, ali ni u ovom postupku nije objavljeno dodatno obavještenje na portalu javnih nabava. Kriterij za dodjelu ugovora, kao i u ostalim revidiranim postupcima, bio je najniža cijena. Ponude su dostavili slijedeći ponuđači: 1. „Visak“ d.o.o. Mostar, u iznosu od 65.265 KM; 2. „G.T.R.“ d.o.o. Mostar, u iznosu od 60.501 KM i 3. „Gradnja“ d.o.o. Mostar, u iznosu od 62.914 KM. Kao najpovoljniji izabran je ponuđač „G.T.R.“ d.o.o. Mostar, sa kojim je 01.06.2016. godine zaključen ugovor.

U revidiranim postupcima nabava koji su provedeni putem izravnih sporazuma, procijenjene vrijednosti nisu prelazile propisani iznos od 6.000 KM, bez PDV-a. Obzirom da je u svim slučajevima vrijednost nabave bila veća od 1.000 KM, sa svim izabranim ponuđačima zaključeni su ugovori.

Uvidom u privremene situacije izabranih izvođača radova putem otvorenih postupaka, kao i u račune izabranih dobavljača u ostalim revidiranim postupcima, utvrdili smo da fakturirane cijene i količine odgovaraju ugovorenim cijenama i količinama i da nije bilo odstupanja fakturiranih u odnosu na ugovorene.

U postupku revizije smo utvrdili da su se pojedini predmeti nabave dijelili s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg propisanog postupka, što nije sukladno članku 15. stavak (6) Zakona o javnim nabavama. Radi se o predmetima izrade projektnog zadatka vodoopskrbe naselja Ivanica u iznosima od 4.446 KM i 2.457 KM i revizije glavnih projekata vodoopskrbe naselja Ivanica, u iznosima od 6.961 KM i 6.962 KM. Svi ovi ugovori dodijeljeni su poduzeću „Tehnino“ d.o.o. Čitluk. Osim navedene nepravilnosti, smatramo i da nije prihvatljivo da se ugovori izrade projekata i ugovori revizije istih tih projekata dodjeljuju istoj pravnoj osobi.

Pored prezentiranih podataka o provedenim postupcima javnih nabava, o čemu je konstatirano u prethodnom dijelu, u daljem postupku revizije utvrdili smo da su nabave u vrijednosti od najmanje 126.853 KM izvršene bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama.

Radi se o nabavama građevinskog i elektromaterijala u iznosu od 78.971 KM, uslugama izrade projekata u iznosu od 31.883 KM i uslugama opravke cisterne u iznosu od 15.999 KM.

Tako je od dobavljača „Apis“ d.o.o. Trebinje nabavljen građevinski materijal u iznosu od 29.348 KM; elektromaterijal u iznosu od 19.963 KM nabavljen je od SZR „EleFran“ Ravno; građevinski materijal u iznosu od 17.081 KM od poduzeća „Hercegovinainvest“ d.o.o. Stolac i građevinski materijal u iznosu od 12.579 KM od poduzeća „Beton Perutina“ d.o.o. Čapljina.

Institutu za građevinarstvo „IG“ Banja Luka, bez provođenja postupaka javnih nabava, dodijeljeni su ugovori za izradu Glavnog projekta „Odvodnjavanje i navodnjavanje komasiranog zemljišta Donja Luka-Popovo Polje, u iznosu od 7.956 KM i za izradu Glavnog projekta „Vodoopskrba naselja Ivanica – glavna vodosprema“, u iznosu od 9.711 KM.

Bez provođenja postupka javnih nabava angažirano je i poduzeće "Geo-data" d.o.o. Mostar, za poslove izrade glavnog projekta "Priključka lokalne ceste za naselje Ledenice na magistralnu cestu M20 na KM6+400", u iznosu od 6.903 KM, dok je poduzeće "Geometrika" d.o.o. Grude, angažirano po ugovoru na realizaciji Projekta označavanja naselja, ulica i trgova i zgrada sa kućnim brojevima s izradom registra prostornih jedinica na području Općine Ravno, u iznosu od 7.313 KM.

Opravka cisterne za MZ Ivanica izvršena je od strane poduzeća "Premier Febeco" d.o.o. Mostar.

Preporuke:

- ***Za sve nabave provoditi postupke i procedure propisane Zakonom o javnim nabavama, u okviru propisanih vrijednosnih razreda, sukladno članku 14., 15. i 87. Zakona o javnim nabavama, bez dijeljenja predmeta nabave.***
- ***U svim postupcima dodjele ugovora putem konkurentskih zahtjeva, zahtjeve za dostavu ponuda upućivati na adrese najmanje tri ponuđača, uz obvezno objavljivanje dodatnog obavještenja na portalu javnih nabava, sukladno članku 88. stavak (1) Zakona o javnim nabavama.***

8. PROJEKTI FINANCIRANI KREDITNIM ILI GRANT SREDSTVIMA

Projekt "Agrobiznis - oplemenjivanje poljoprivredne baštine u prekograničnoj Dubrovačko-hercegovačkoj regiji je počeo sa implementacijom na teritoriju Popova polja (općine: Ravno, Trebinje, Ljubinje) u Bosni i Hercegovini i Dubrovačko-neretvanske županije u Republici Hrvatskoj. Projekt financira Europska unija kroz Instrument za predpristupnu pomoć (IPA) u okviru Programa prekogranične suradnje Bosne i Hercegovine i Hrvatske. U Bosni i Hercegovini vodeći partner je Općina Ravno, a partneri su "Okusi Hercegovinu" Udruženje Mladih za promociju tradicionalnih proizvoda i "Oxfam" Italia, uz stručnu pomoć Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Projekt za glavni cilj ima uspostaviti stalnu komunikaciju između poljoprivrednih proizvođača i konzumenata poljoprivrednih proizvoda.

Navedeni projekat je započet u kolovozu 2015. godine, a završava se u srpnju 2017. godine. Vrijednost projekta iznosi 202.053 €, a prebacivanje sredstava je ugovoreno u tri tranše. Prva tranša od 100.768,05 € je doznačena u 2015. godini, druga tranša od 53.802,84 € početkom 2017. godine, a treća tranša od 17.174,54 € će se doznačiti tek kada se preda završni projekat, što do okončanja revizije nije učinjeno.

Ukupni izdaci po ovom projektu u tijeku 2016. godine su iznosili 118.741 KM. Sve nabave u okviru ovog projekta se provede sukladno PRAG-u, procedurama i praktičnom vodiču izdanom od strane Evropske Komisije.

Obzirom da su za financiranje Projekta „Agrobiznis“ doznačena sredstva u 2015. godini, u kojoj su i oprihodovana, financijski rezultat te godine je precijenjen, a za 2016. godinu podcijenjen za 118.741 KM, koliko su iskazani izdaci za ove namjene u istoj godini.

9. KOMENTAR

Općina se u ostavljenom roku očitovala na dostavljeni Nacrt izvješća o financijskoj reviziji Općine Ravno za 2016. godinu. U aktu broj: 01-358/17, od 28.08.2017. godine, navodi se da prihvataju sve nalaze i preporuke revizije dane u predmetnom Nacrtu izvješća, pa samim tim isto predstavlja konačno Izvješće o financijskoj reviziji Općine Ravno za 2016. godinu.

**Tim
za reviziju:**

**Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju**

Sead Čorbo, dipl.oec.- vođa tima

Sead Čorbo, dipl.oec.

Danko Buhač, dipl.oec.- član tima

Aida Jogić, dipl.oec.- član tima

**IV PRIVITAK
GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA**

Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2016. godinu					
Naziv institucije: Općina Ravno					
		Ostvareno			
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)					
	2.495.680	2.525.894	2.092.085	30.214	101,2
	482.200	458.172	378.880	-24.028	95,0
1. Porez na dobit pojedinca i poduzeća	0	25	55	25	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	25	55	25	
Porezi na dobit poduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu					
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	77	0	77	
4. Porez na imovinu	101.000	76.675	142.582	-24.325	75,9
5. Domaći porezi na dobra i usluge					
6. Porez na dohodak	21.200	22.912	20.297	1.712	108,1
7. Prihodi od indirektnih poreza	360.000	358.483	215.946	-1.517	99,6
8. Ostali porezi					
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	674.230	693.675	1.000.268	19.445	102,9
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	501.100	519.631	892.278	18.531	103,7
Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	288.800	296.472	788.331	7.672	102,7
Ostali prihodi od imovine	212.000	219.868	103.861	7.868	103,7
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	300	27	86	-273	9,0
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	3.264	0	3.264	
Prihodi od privatizacije					
Prihodi na temelju premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	173.130	174.045	107.990	915	100,5
Administrativne takse	2.500	2.762	2.339	262	110,5
Sudbene takse					
Komunalne naknade i takse	110.300	107.299	79.362	-3.001	97,3
Ostale proračunske naknade i takse	4.250	4.393	4.432	143	103,4
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	2.080	2.281	2.671	201	109,6
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	19.000	22.417	14.575	3.417	118,0
Neplanirane uplate – prihodi	35.000	34.893	4.611	-107	99,7
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	1.339.250	1.374.046	712.937	34.796	102,6
11. Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	1.156.200	1.158.813	0	2.613	100,2
12. Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	70.500	70.233	54.467	-267	99,6
13. Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	0	0	485.410	0	
14. Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	112.550	145.000	173.060	0	
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije					
II. RASHODI (od 1 do 7)					
	1.279.100	1.234.774	1.405.984	-44.326	96,5
1. Plaće i naknade troškova uposlenih	379.500	375.583	348.827	-3.917	99,0

	Bruto plaće i naknade plaća	329.500	326.368	297.861	-3.132	99,0
	Naknade troškova uposlenih	50.000	49.215	50.966	-785	98,4
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	34.400	34.287	31.857	-113	99,7
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	303.500	284.958	466.353	-18.542	93,9
	Putni troškovi	35.000	32.022	26.709	-2.978	91,5
	Izdaci za energiju	6.000	4.979	4.762	-1.021	83,0
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	16.000	14.450	14.009	-1.550	90,3
	Nabava materijala i sitnog inventara	8.000	6.613	7.673	-1.387	82,7
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	6.000	7.114	0	1.114	118,6
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
	Izdaci za tekuće održavanje	9.700	9.655	5.765	-45	99,5
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	7.800	9.608	3.186	1.808	123,2
	Ugovorene i druge posebne usluge	215.000	200.517	404.249	-14.483	93,3
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	561.700	539.946	558.947	-21.754	96,1
	Tekući transferi drugim razinama vlasti	90.000	99.648	71.842	9.648	110,7
	Tekući transferi pojedincima	151.000	132.515	150.772	-18.485	87,8
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	141.500	149.213	154.593	7.713	105,5
	Subvencije javnim poduzećima	170.000	147.975	170.157	-22.025	87,0
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inozemstvo					
	Drugi tekući rashodi	9.200	10.595	11.583	1.395	115,2
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim poduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim poduze. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inozemstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inozemne kamate					
	Kamate na domaće pozajmice					
	Izdaci za kamate u svezi za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća proračunska pričuva					
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	1.216.580	1.291.119	686.101	74.539	106,1
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	535.898	628.065	204.029	92.167	117,2
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	24.804	16.848	0	-7.956	67,9
	Nabava građevina	261.158	354.746	12.000	93.588	135,8
	Nabava opreme	9.534	9.534	10.400	0	100,0
	Nabava ostalih stalnih sredstava	32.819	30.069	112.183	-2.750	91,6
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	114.406	118.741	20.368	4.334	103,8
	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	93.177	98.127	49.078	4.950	105,3
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	535.898	628.065	204.029	92.167	117,2
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	680.682	663.054	482.072	-17.628	97,4
	IV. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti					

	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama javnih poduzeća					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvu					
2.	Izdaci za financijsku imovinu	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima					
	Pozajmljivanje javnim poduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inozemstvu					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (1.-2.)	0	0	0	0	
	V. TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	151.168	14.383	151.168	
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	14.383	0	
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inozemnog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	14.383	0	
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	151.168	0	151.168	
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inozemnog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	151.168	0	151.168	
2.	Izdaci za otplate dugova	0	31.880	162.251	31.880	
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Inozemne otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga	0	31.880	162.251	31.880	
	Otplate duga po izdanim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	0	119.288	-147.868	119.288	
	UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (A+B+C)	680.682	782.342	334.204	101.660	114,9

Rukovodstvo je Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2016. godinu odobrilo dana 22.02.2017. godine.

Načelnik
Andrija Šimunović

Bilanca stanja na dan 31.12.2016. godine			
Naziv institucije: Općina Ravno			
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	1.328.356	546.013	243,3
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	1.328.356	546.013	243,3
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja			
4.Kratkoročni plasmani			
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja			
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	2.808.125	2.538.891	110,6
9. Stalna sredstva	18.207.602	17.579.536	103,6
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	15.399.477	15.040.645	102,4
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	2.808.125	2.538.891	110,6
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	4.136.480	3.084.904	134,1
II PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	73.023	60.837	120,0
19.Kratkoročne tekuće obveze	72.023	60.837	120,0
20.Obveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obveze prema zaposlenicima			
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja			
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	367.334	260.232	141,2
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obveze	367.334	260.232	141,2
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	3.696.123	2.763.835	133,7
28.Izvori stalnih sredstava	2.808.125	2.538.891	110,6
29.Ostali izvori sredstava			
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	887.998	224.944	394,8
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	4.136.480	3.084.904	134,1

Rukovodstvo je Bilancu stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 20.02.2017. godine.

Načelnik
Andrija Šimunović

Izvešće o novčanim tijekovima Period izvješćivanja od 01.01. do 31.12.2016. godine		
Naziv institucije: Općina Ravno		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	2.525.894
2	Prihodi od poreza	458.172
3	Neporezni prihodi	693.675
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	1.229.046
5	Kapitalni transferi	145.000
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	
9	Finansiranje (od 10 do 12)	151.168
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	151.168
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	2.677.062
II NOVČANE ISPLATE		
15	Rashodi (od 16 do 21)	1.234.774
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	375.583
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	34.287
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	284.958
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	539.946
20	Kapitalni transferi	
21	Izdaci za kamate	
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	628.065
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	628.065
24	Finansiranje (25 + 26)	31.880
25	Izdaci za finansijsku imovinu	
26	Izdaci za otplate dugova	31.880
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	1.894.720
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	782.342
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	546.013
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	1.328.356

Rukovodstvo je Izvešće o novčanim tijekovima za period izvješćivanja od 01.01. do 31.12.2016. godine odobrilo dana 22.02.2017. godine.

Načelnik
Andrija Šimunović